
tripurasundarImAnasapUjanastotram

त्रिपुरसुन्दरीमानसपूजनस्तोत्रम्

Document Information

Text title : tripurasundarImAnasapUjanastotram

File name : tripurasundarImAnasapUjanastotram.itx

Category : devii, devI, dashamahAvidyA

Location : doc_devii

Author : sAmarAjadIkShita

Proofread by : PSA Easwaran

Description-comments : Brihatstotraratnakara 2, Narayana Ram Acharya, Nirnayasagar,
stotrasankhyA 225-425

Latest update : March 23, 2017

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

September 17, 2023

sanskritdocuments.org

त्रिपुरसुन्दरीमानसपूजनस्तोत्रम्



श्रीगणेशाय नमः ॥

अमृतजलधिमध्योल्वासिरत्नान्तरीप-
प्रसृमरकिरणालीकल्पितोधानशोभे ।
सुरतरुनिकुरम्बस्पृष्टवातायना-
श्वलद्विपटलीभिः द्रुमधूपादिकृत्ये ॥ १ ॥

मणिमयभवनेऽन्तःप्रौढमाण्डिष्यशाला-
मधिवसति विशाला कापि ते रत्नवेदी ।
तद्गुपरिकृतवासं दत्तबालार्कडासं
दिशतु शुभमनन्ते देवि सिंहासनं ते ॥ २ ॥

तद्गुपरि धृतनानाछेतिभूषाश्मरश्मि-
व्यतिकरपुनरुक्तीभूतरभ्योत्तरीयाम् ।
गलदमलदयाम्भःसिक्तभक्तप्ररोडं
प्रणवनलिनभृङ्गीं भावये ज्ञानभङ्गीम् ॥ ३ ॥

द्रुडिण्डरिडराणां मौलिसञ्चारशीलं
मणिघटितविभूषारश्मिनिर्णोजितं य ।
निजमतिदृषदाढं भक्तिगङ्गापयोभिः
पद्युगममलं ते देवि निर्णोजयामि ॥ ४ ॥

गरुडमणिमयूभस्यर्षिदूर्वासनाथैः
कुशशिशुपरिजुष्टैः स्फीतसिद्धार्थसार्यैः ।
उपछितसितगन्धैः साक्षतैर्वारिभिस्ते
जननि चरणपद्मे पाद्यमाद्यं ददामि ॥ ५ ॥

कृलकुसुमसनाथं नूत्तरत्नप्ररोडं
मलयजरसदिग्धं स्निग्धमुग्धाक्षतं य ।

दरनियमितभक्तानीकवाग्छाप्रदाने
करसरसिरुडेऽस्मिन्नर्घ्यमर्घ्ये ददामि ॥ ६ ॥

शिशिरकिरणजातीपत्रदेवप्रसून-
स्फुटितदलनवैलाकान्तकक्कोलगन्धम् ।
शिशिरममलमेतद्भृङ्गीयूवसाय्यं
सलिलमपिलमातस्त्वं प्रसन्नाऽऽयमेथाः ॥ ७ ॥

नवमण्डयपीठे प्रेतपद्मस्थितापि
प्रपदतरलशोभास्मृष्टसद्विष्टरश्रि ।
दधिमधुघृतमिश्रं त्रिविराजोपनीतं
शशिमुभि मधुपर्कं त्वं मुष्णान्तर्नयेथाः ॥ ८ ॥

पुनरायमनं कार्यं जगज्जननि सुव्रते ।
त्वच्छिक्षितेन मार्गेषु यतो लोकः प्रवर्तते ॥ ९ ॥

त्वरितसडयरीभिर्दत्तलस्तावलम्बं
यरणनलिनमेतत्पादुकास्थं विधाय ।
प्रविश विविधशालं स्नानगोडान्तरालं
पशुपतिसहितैवाभ्यङ्गमङ्गीकुरुष्व ॥ १० ॥

अपि रसिकविगीतं भक्तचित्तानुमत्यै
सद्यलुदयभावे स्नाछि पञ्चामृतेन ।
शशिमृगमदमुस्तागारसिद्धार्थयूर्णैः
कुसुमजलविमिश्रैः स्वैरमुद्धर्तयाङ्गम् ॥ ११ ॥

परिजनपरिमृष्टे त्वच्छरीरे न याव-
च्छिशिरसलिलधारां कापि विक्षप तावत् ।
उदयिनि जनमातः सीत्सृते भद्रभावै-
स्त्रिपुरमथनडासैर्त्राडितं कीडितं ते ॥ १२ ॥

अथ विमलितरत्नस्वर्णदुर्लार्णकुम्भै-
स्त्रिभुवनगततीर्थानीतपानीयपूर्णैः ।
स्नपयति सुरनारीवृन्दमेतत्तथापि
प्रायजलमिदं नः स्नानकृत्यं करोतु ॥ १३ ॥

विमलधवलथीनप्रच्छदप्रावृताङ्ग्या-

स्तव शिरसिरुडेभ्यो निर्दरेऽम्बाम्बुभिन्दुन् ।
अगरुशकलधूपैर्धूप्यतां याङ्गमङ्गं
सह पशुपतिना त्वं याहि वासोगृहान्तः ॥ १४ ॥

नवविमलविशिन्ने वाससी नूत्नरत्न-
धुतिकृतपुनरुक्तायामसंशोभिनी ते ।
अथ कुयपरिणालाच्छादिनीं शुम्भनेत्र-
त्रितयभवदसूयां कञ्चुकीमर्पयामि ॥ १५ ॥

नहनमपि कयनां कङ्कतीभिर्विधाय
ग्रथितमण्डिविभूषां देवि वेशीं करोमि ।
निहितनवकिरीटालम्बिमुत्तभालताभि-
स्ततभलमयूषां यन्द्रलेभा विदध्याम् ॥ १६ ॥

अलिकतलविलम्बिस्कीतसीमन्तमुक्ता-
सरण्डितितलीरास्पष्टयन्द्रात्ततन्द्रे ।
विविधमण्डिगण्डुोत्तंससंश्लिष्यदशमा
श्रवणयुगविभूषा देवि तोषाय भूयात् ॥ १७ ॥

विविधविरयनाभिर्भिन्नभिन्ना विभूषा
जनयतु तव कण्ठे देवि कामाभ्यभिध्याम् ।
गुणिनमपि गिरीशश्लेषपदतान्तरायं
कठिनकुययुगात्रे ङारमारोपयामि ॥ १८ ॥

दरतरलविलम्बिस्वर्णसूत्रान्तगुच्छे
जननि तव द्रिशोतामङ्गदे शर्मकर्म ।
अथ वलयमण्डिनां रश्मिसम्भिन्नमुद्रां
जनयतु पुनरुक्तां शङ्खलामन्तरीणाम् ॥ १९ ॥

मण्डिमयरशनाधःक्षुद्रघण्टानिनादा
मण्डितगुणानिकानां स्मारकाः स्युः शिवस्य ।
मरकतमण्डिजातं मञ्जुमञ्जुरयुग्मं
रथयतु शाशिमौले रञ्जनं सिञ्जितेन ॥ २० ॥

अरुणमण्डिकृतानामङ्गुलीभूषणानां
प्रभवतु पदमुस्रैर्वाक्षया रञ्जितं ते ।
भृगमदरथितायां पत्रभङ्गीलताया-

मनुभवतु दृगन्तो बन्धनं भूतभर्तुः ॥ २१ ॥

भज जननि हरिद्रां दत्तहारिद्रमुद्रां
 कुसुमसलिलतैलाकान्तकाशमीरकोशाम् ।
 अथ नसि कुरु मुक्तां दन्तवासोऽनुषक्तां
 स्मितरुचिपुनरुक्तां नन्दितानेकभक्ताम् ॥ २२ ॥

सहजनलिननीले भञ्जने भञ्जनानां
 भवनिगडगतानां मोचने लोचने ते ।
 जननि गिरिशयेतोरञ्जने मन्दमन्दं
 मसृष्टिमसृष्टितैस्तैरञ्जनैरञ्जनेयम् ॥ २३ ॥

प्रणतिभिरुपनीतं दीमलावाटनेत्र-
 प्रतिभटमिव शम्भोर्भृत्युभाधाविरोधि ।
 शशिन ष्व भुभेन्दोर्भेदकः कोऽपि धर्मो
 जनयतु मुदमुच्यैः कुङ्कुमं रङ्कुनेत्रे ॥ २४ ॥

युगपद्गुपगतेन्द्रोपेन्द्ररुद्रादिभौलि-
 स्थलमुकुटविघट्टव्याण्डण्डाभिधातैः ।
 कृतसरणोरजस्रकुङ्कुटौवारिकैस्ते
 जननि भव विभूषा प्रेतपद्मासनस्थ ॥ २५ ॥

अहमहमिकयाधः पातुकानां सुराणां
 प्रपदमपि शरीरे देवि संयोज्य शीघ्रम् ।
 करुणारसमथीनां लोचनान्तश्छटानां
 कतिपयवलनाभिर्दोषि पूजावकाशम् ॥ २६ ॥

अगरुधुसृणयोरीशीरगोरौचनान्भिः
 मलयजमृगनाभिस्कीतकर्पूरपूरैः ।
 कुसुमसलिलघृष्टैः कल्पयित्वाङ्गरागं
 पट्टतरपटवासैर्वासये तेऽङ्गकानि ॥ २७ ॥

कमलकुमुदमल्लीमालतीकुन्दजती-
 भकुलकनकनीपाशोकर्याम्पेयकाद्यैः ।
 मरुभक्तुलसीभिः केतकीबिल्वपत्रैः
 दमनकशतपत्रैरर्थये त्वत्पदाब्जम् ॥ २८ ॥

डारशोभरवतंसशाटिकाप्रच्छकातुलितकञ्चुकीमुष्णैः ।
माण्डपैर्जवनि.काभिरुच्यकैः कौसुमैस्तव मुदं कदम्बये ॥ २८ ॥

कनकमयडसन्तीकोटिमध्यस्थितानां
मृदुपवनधुतानां दीप्तवैश्वानराणाम् ।
अगरुमुपरि लुत्वा गुग्गुलुं सर्जम्भण्डान्
धृतजतुपरिमिश्रं त्वां शिवे धूपयामि ॥ ३० ॥

धूपवर्तितरमन्तरान्तरा गन्धतैलपरिपूर्णादीपिकाः ।
आवडन्तु तव पार्श्वयोस्तारामम्बिके जवनि.कापटश्रियम् ॥ ३१ ॥

सुरसुरभिजसर्पिःपूरिते रत्नपात्रे
डिमकिरणरजोभिर्लोडितां तूलवर्तीम् ।
तरुणदण्डनयुक्तामम्ब कृत्वा दृष्टयं
निरयनिरसनाय प्रस्कृन्तं प्रदीपम् ॥ ३२ ॥

रजतकनकलीराधश्मपात्रेषु मातः
विविधरससनाथैश्चोष्यलेख्यप्रपेयैः ।
उपाडितभडुभक्ष्यैर्व्यञ्जनैश्चारुभाद्यैः
जठरदण्डनतृप्तिं नित्यतृप्ते यरेथाः ॥ ३३ ॥

परस्परकुतूडलैः कवलदानरूपैः शिवे
पुराणतरुणौ युवां यरतमत्र लीलाशितम् ।
सुगन्धि सलिलं तथा पिबतमेषानाभीरसैः
सकेसरनिशाकरै रययतं करोद्धर्तनम् ॥ ३४ ॥

पनसकदलजम्बूकर्कटीडारडूरामलक-
बदरनिम्बूडुम्बरैर्भाजपूरैः ।
अमृतलकुचबिल्वैर्दाडिमीनालिकेरै
रुचिरुचितकृलैस्ते वर्धतां बद्धरागा ॥ ३५ ॥

शशिकरधवलानां नागवल्लीदलानां
डमुककदरजातीयन्द्रसंयोगभाजाम् ।
मृगमदसुरसूनुस्फीतयूणावृतानां
भजतु जननि रागं त्वम्भुभाम्भोजमेतत् ॥ ३६ ॥

कनकभरितपृथ्वीं मानुषानन्दमाडु-

स्तदुपरि शतकोटिकामुकानन्दमाहुः ।
 जननि तव ददंयं दक्षिणां कं तथापि
 प्रथय मयि दृगन्तं दक्षिणावीक्षणेन ॥ ३७ ॥

त्रिभुवनकुडरेऽस्मिन्पूरिते वेणुवीणा-
 पटुपटलकजिल्लीतालघण्टानिनादैः ।
 उरगसुरवधूमिर्गीयमानं समन्तात्
 जनयतु पदमुच्यैर्देवि नीराजनं ते ॥ ३८ ॥

प्राणेषु पञ्चसु निधाय षडात्मवृत्ति-
 वर्तींश्चिदग्निरियुम्भितजतशोभाः ।
 नीराज्यामि भवतीं भवतीप्रताप-
 निर्वापलेतुमधुना मधुनाऽलसाक्षि ॥ ३९ ॥

उरगतुरगलंसकेकिशा लूरभृङ्गी-
 मङ्कलकलविडुीश्येनपारावतानाम् ।
 गतिभिरुपचितोऽयं मौलितः पादमूलं
 उरतु दुरितजतं देवि कर्पूरदीपः ॥ ४० ॥

जय देवि जय देवि जय विश्वाधारे
 दीनानाथोद्धरणप्रवणो जनसारे ।
 त्वत्पदपद्मे पद्मे विधृतव्यापारे
 मयि दीने कुरु करुणां करुणामृतपारे ॥ ४१ ॥

अमृतोदधिमध्येस्थितनवरत्नद्वीपे
 विष्वग्विकसितसुरतरुनवयम्पकनीपे ।
 नानाकुसुमामोदिनि विधुतागरुधूपे
 चिन्तामणिभवनेऽङ्गनतिष्ठत्सुरभूपे ॥ ४२ ॥

माण्डिक्योज्ज्वलद्यत्परसिंहासनशोभे
 शवपञ्चकमण्डेऽग्नितजनलोचनलोभे ।
 सुश्रेतातपवारण्यलयाभरदम्भे
 ध्याये भवतीमनिशं कृतजगदारम्भे ॥ ४३ ॥

दलितजपाकुसुमोपभवसनच्छत्राङ्गी
 तरुणारुणकरुणप्रदकिरणावलिभङ्गीम् ।
 धर्तीं रथनां नयने यमुनातारङ्गी

कलयन्ती कुचकोशे सुषमां नारङ्गीम् ॥ ४४ ॥

शरपञ्चकबाणसनसृष्टिपाशोल्लसितां
मलयानिलपरिवाहमुपपद्मस्रसिताम् ।
आलामृतकरमण्डितयूडातटमीडतां
ज्योतिस्त्रितयालङ्कृतनयनत्रयसङ्घिताम् ॥ ४५ ॥

पशुपतियन्त्रशपटुतररोमावलयिपूपां
मन्मथतस्करगुमिक्षमनाभीकूपाम् ।
प्रपटालम्बिशिषामण्डिवृन्दारकभूपां
कमलासनलसिद्धरमुपयिन्त्यामितरूपाम् ॥ ४६ ॥

काली भगला आला तारा भुवनेशी
वाराही मातङ्गी कमला वयनेशी ।
छिन्ना दूर्गा गङ्गा काशी कामेशी
त्वत्तो नान्यत्किञ्चित्त्वं चिद्रसपेशी ॥ ४७ ॥

त्वं भूमिस्त्वं सलिलं त्वं तेजः प्रबलं
त्वं वायुस्त्वं व्योम त्वं चित्तं विमलम् ।
त्वं शिवस्त्वं येशस्त्वं ब्रह्मास्थमलं
सत्यानृतयोरेन्यत्त्वत्तः किं सकलम् ॥ ४८ ॥

कुलकुण्डे त्वं कुरुषे शयने प्रस्वापं
स्वाधिष्ठाने मिडिरायुतटीधितितापम् ।
नीला नाभौ कण्ठे शशिभा वृत्तापं
वर्षस्थमृतं बिन्दावानन्दावापम् ॥ ४९ ॥

त्वत्पदपद्मे चित्तं त्रिपुरे मे रमतां
तत्रैव प्रतिवेलं मौलिर्मनमताम् ।
यातायातकलेशः सद्यः संशमतां
याथे भूयो भूयो भवता मे भवताम् ॥ ५० ॥

नृत्यति गायति सुरसं सुरनारीवृन्दे
करतालीदानोत्सुकसुरविततानन्दे ।
नीराजनकाले तव मुनिजननुतवेदे
थरणानतसम्राजः परिहृतभवभेदे ॥ ५१ ॥

मिलद्विपटलीभिः केवलं घ्रातपूर्वः
 स्फुटितकुसुमगर्भः स्वैरसञ्चारिणीभिः ।
 उपछितपटवासः पुष्पधूलीकदम्बैः
 प्रभवतु पदपाती देवि पुष्पाञ्जलिस्ते ॥ ५२ ॥

सकृदपि विनताङ्घ्रिस्त्वां परिक्म्य मातः
 भवति मभङ्गलेषु क्षीणलोभं मनो नः ।
 सरसिजमकरन्दारवाद्यतृप्तो मिलिन्दः
 क्वचिदपि पियुमन्ते शित्तवृत्तिं तनोति ॥ ५३ ॥

जननि भलकपोतन्यायतः पातुकाना-
 मधिपदकमलं ते मन्दवृन्दारकाणाम् ।
 भवतु नयनयोस्ते गोयरः क्वानतिर्मे
 न लसति पुनरुच्येः स्वैरमुद्ग्रीविका येत् ॥ ५४ ॥

विमलमुकुरभिम्बं पुण्डरीकातपत्रं
 शिशिरकरसमाने यामरे यामरेशि ।
 करितुरगकदम्बं शक्तिभिर्दिश्यमानं
 जनय सकृलमञ्चल्लोचनालोचनाभिः ॥ ५५ ॥

अथ कृतपरिवाराभ्यर्थनं ते समर्थं
 स्तुतिभिरनुपमाभिः पावये स्वां रसज्ञाम् ।
 यदपि न रविरश्मिः स्वोपकारं विधत्ते
 तदपि कमलमालाम्बान्छानिं तनोति ॥ ५६ ॥

श्रवसि विशति यस्य त्वन्मनोरेकवर्णः
 सकृदपि विधियोगादम्बिके मानवस्य ।
 लघुतरङ्गलमेतद्यत्त्रिवर्गाश्रयत्वं
 परियरति पुरस्तात्पूरुषार्थश्चतुर्थः ॥ ५७ ॥

दृढयकमलमध्ये त्वां समानीय मातः
 पवनभरितनाडीरन्ध्रमुद्राविधिज्ञाः ।
 दधति परमधन्याः कुण्डलीस्पर्शदृष्ट्य-
 ष्छशिगलदमृतौघप्लावजन्यप्रमोदम् ॥ ५८ ॥

वदति विधिकलत्रं त्वां शिवे कोऽपि कश्चित्
 त्रिपुरमथनपुण्यं श्रीपतेः कोऽपि भाग्यम् ।

प्रकृतिमिति परेऽपि प्रौढविज्ञानमेके
निष्पिलनिगममूलं मन्मते बोधमेव ॥ ५८ ॥

कदा तव पदाभ्युजस्मरणाजातरोमोद्गमः
सदाशिवमदालसे जननि मातरित्युद्गिरन् ।
निलीनकराङ्गियस्त्रिदशगर्वसर्वङ्गुषा-
मभर्षपदवीं भजे हरिहरादिभिर्भाविताम् ॥ ६० ॥

त्वदीयमुपयन्तिरे यलितलोथनेन्दिन्दिरे
प्रसादकुलमन्दिरे स्थगितपद्मयन्दिरे ।
प्रभापटलतन्तुरे ललितलावकेलीपुरे
दृतस्मरहरान्तरे धृतमतिर्भवं सन्तरे ॥ ६१ ॥

त्वदीयं यद्रूपं जनजननि भिन्दुत्रययुतं
स्मरन्नन्तर्योगात्रिदिवपतितामाप सुरपः ।
छंदं को जानीते क्षणमपि हरार्थं प्रजपतां
उसार्थं व्यालम्ब्य प्रतिङ्गलति उंसः परिणतिः ॥ ६२ ॥

जननि निभृतं यत्ते रूपं वदत्यतिशाश्वतं
लसतु दुर्दि नो दीपप्रायः स कोऽपि उसात्मकः ।
स्मरणाविषये येन स्वैरं स्वरेण विजृम्भता
त्रिपुरमथनः प्रापेशत्वं तदात्मकतां गतः ॥ ६३ ॥

ऋयाभायार्यासि स्तुतिशतशुषां यापि यशुषां
मडाधाम्नां साम्नां प्रथितयशसोऽथर्वशिरसः ।
हरिभ्रज्मेशाधाः प्रपदकिरणोत्तंसमुकुटा-
स्तवातस्त्वां स्तोतुं जनजननि को वा प्रभवतु ॥ ६४ ॥

त्रस्यत्पञ्चनगञ्जनव्यसनिनीमुन्माथिनीं माधतो
श्रुवञ्श्रुवकुलस्य भृङ्गापटलीन्यकारभद्रप्रताम् ।
रङ्गुञ्जुविधायिनीं य नलिनश्रीगर्वसर्वङ्गुषां
कारुण्यामृतवर्षिणीं मयि शिवे दृष्टिं मनाऽभोटय ॥ ६५ ॥

रिङ्गद्भृङ्गकदम्बाम्बरपरिष्वङ्गाप्रसङ्गाकुल-
प्रत्यूषस्फुरमाणापङ्कजवनीसौभाग्यसर्वङ्गुषः ।
दृक्कोशः करुणाङ्कुराङ्किततनुः कोऽप्यद्रिजे मद्रुपुः-
पान्थत्वे तरसा भवेत्परिकरी धन्यस्तदा स्यां न किम् ॥ ६६ ॥

समुद्यन्मार्तैः प्रसृमरकरालीमसृणया
पदद्वन्द्वानन्दप्रणयिजनरिङ्गत्करुणया ।
ललत्लीलाभाजा परशिवपरिष्वङ्गपरया
धिया येतः कालं नय गतनय त्वं क्षणमपि ॥ ६७ ॥


वेदैरङ्घ्रिभिरुज्ज्वलोपनिषदां वृन्दैरधःकल्पितैः
शास्त्राद्यैरपि तिर्यगूर्ध्वकलितैरोङ्कारमार्गैश्च य ।
विष्वज्मात्रनिबन्धनैः परिचितेऽस्मिन्वाज्मये पञ्चरे
कीरी कायन येतनैकविभवा यिते यकास्ताञ्छिरम् ॥ ६८ ॥


तरुणारुणप्रतिमरम्यरुचिं कुसुमेषुयापसृणिपाशकराम् ।
त्रिगुणात्परां त्रिगुणरूपमयीं भवतीमर्द्धनिशमर्द्धं कलये ॥ ६९ ॥

एति निजमतिवैभवानुत्तुपामकृतं कविर्भुवि सामराजनामा ।
समयिजनमुद्देऽम्बिकासपर्याममृतसुभात्मकताविकासपर्याम् ॥ ७० ॥

एति श्रीसत्यानन्दनाथापरनामधेयसामराजदीक्षितविरचिते
पूजारत्नवर्ति त्रिपुरसुन्दरीमानसपूजनस्तोत्रं सम्पूर्णम् ।

Proofread by PSA Easwaran

——
tripurasundarImAnasapUjanastotram
pdf was typeset on September 17, 2023

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

